

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 28 listopada 2014 r.

DOLiS/DEC- 1126/14

dot. [...]

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 i art. 23 ust. 1 pkt 5 art. 25 ust. 1 i 2 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana K. Ł. zam. w K., na przetwarzanie jego danych osobowych przez Z. Sp. z o. o., z siedzibą w W.,

- 1) nakazuję Z. Sp. z o. o., z siedzibą w W., usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych Pana K. Ł. zam. w K., poprzez dopełnienie obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 - 5 ustawy i poinformowanie go o:**
 - a) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie,**
 - b) celu i zakresie zbierania danych, a w szczególności o odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych,**
 - c) źródle danych**
 - d) prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania,**
 - e) uprawnieniach wynikających z art. 32 ust. 1 pkt 7 i 8,**
- 2) w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana K. Ł., zam. w K., zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez Z. Sp. z o. o. z siedzibą w W., zwaną dalej Spółką. W treści ww. skargi Skarżący podniósł w szczególności cyt.: „(...) na stronie internetowej [...] co najmniej od maja 2012 r. podane są publicznie moje dane osobowe imię i nazwisko, specjalizacja lekarska [psychiatria], miejsce zatrudnienia [Szpital Specjalistyczny im. [...] w K.]. Dane te zostały umieszczone bez mojej wiedzy i zgody, a także bez powiadomienia mnie przez firmę Z. Sp. z o.o. o tym fakcie. W dniu [...] marca 2013 r.

wystosowałem drogą elektroniczną [korespondencja w załączeniu] prośbę o usunięcie moich danych osobowych ze wspomnianej strony internetowej, gdyż nigdy nie wyrażałem zgody na ich zamieszczenie. W dniu [...] marca 2013 r. otrzymałem mail od niepodpisanych z imienia i nazwiska osób reprezentujących przedmiotową firmę, w którym odmówiono usunięcia moich danych powołując się na wykonywanie przez mnie zawodu zaufania publicznego i konieczności oceniania mnie przez opinię społeczną (...). Skarżący dodał ponadto cyt.: „(...) na wspomnianej już stronie internetowej usunięto wpis o pracy w Szpitalu, w wprowadzono zapis, że pracuję w N. (...)”. Wskazując na powyższe Skarżący wniósł o nakazanie Spółce usunięcia jego danych i zaprzestania ich przetwarzania.

W toku postępowania przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny.

1. Strona [...] jest serwisem internetowym, który umożliwia użytkownikom zamieszczanie informacji, komentarzy i opinii na temat lekarzy i zakładów opieki zdrowotnej.
2. Z regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przez Z. wynika, iż opinie i informacje o Profesjonalistach [tj. m. in. o Skarżącym] mogą dotyczyć wyłącznie działalności zawodowej Profesjonalisty (§ 4 pkt 2). Opinie i informacje o Profesjonalistach i Placówkach mogą opierać się jedynie na osobistych doświadczeniach Użytkownika. Nie mogą opierać się na relacjach osób trzecich (§ 4 pkt 3). Jednocześnie, w myśl § 4 pkt 6 ww. regulaminu informacje, opinie i komentarze nie mogą naruszać prawa ani zasad współżycia społecznego. W szczególności niedozwolone jest używanie wyrażen wulgarnych, niecenzuralnych i obraźliwych, stosowanie przezwisk, odnoszenie się do sfery prywatnej i rodzinnej, oskarżanie o popełnienie przestępstwa, wzywanie do stosowania przemocy lub do nienawiści rasowej, wyznaniowej, etnicznej itp. Użytkownik zaświadcza, że wystawiona przez niego informacja lub opinia jest prawdziwa (§ 4 pkt 7).
3. Pismem z dnia [...] marca 2013 r., skierowanym do Spółki drogą elektroniczną, Skarżący wniósł o usunięcie jego danych osobowych z ww. serwisu, powołując się na brak jego zgody na przetwarzanie jego danych osobowych na przedmiotowej stronie internetowej.
4. W odpowiedzi na ww. pismo, Spółka pismem z dnia [...] marca 2013 r., skierowanym do Skarżącego drogą elektroniczną, odmówiła usunięcia profilu Skarżącego z serwisu [...] powołując się na wykonywanie przez Skarżącego zawodu zaufania publicznego, podlegającego opinii społecznej.
5. Spółka w złożonych wyjaśnieniach wskazała, iż cyt.: „(...) celem przetwarzania danych Skarżącego jest informowanie użytkowników internetu o praktyce Skarżącego i wymiana opinii o nim, czyli jest to usprawiedliwiony cel administratora danych. Zakres danych osobowych przetwarzanych przez Spółkę Z. Sp. z o.o. to imię i nazwisko Skarżącego, wykonywany zawód oraz miejscowość, w której ten zawód jest wykonywany. Dane zostały pozyskane przez Spółkę z sieci Internet w dniu [...] lutego 2011 r. i Spółka nie zaprzestała przetwarzania danych osobowych Skarżącego. Dane są przetwarzane w systemie informatycznym w zbiorze z. Dane są przetwarzane jedynie w sposób polegający na publikacji na portalu z. (...)”.

6. Spółka w ww. wyjaśnieniach oświadczyła ponadto, iż cyt.: „(...) w mniemaniu Spółki jako przetwarzająca dane lekarzy na podstawie art. 14 ustawy prawo prasowe korzysta ze zwolnienia z obowiązku informowania dotyczącego podmiotów publicznych oraz podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne w zakresie danych przetwarzanych przez te podmioty na podstawie przepisów prawa. (...) lekarz jest osobą publiczną, a skoro tak, to na podstawie art. 14 ustawy Prawo prasowe, dopuszczalne jest publikowanie informacji i danych dotyczących prywatnej sfery życia osoby wykonującej funkcje publiczne, jeżeli takie dane lub informacje związane są bezpośrednio z działalnością publiczną danej osoby. Wobec tego, że istnieje podstawa prawna do przetwarzania danych osobowych lekarzy, a lekarz jest osobą pełniącą funkcję publiczną i realizuje zadania publiczne, Spółka z obowiązku informacyjnego jest zwolniona w świetle dyspozycji art. 25 ust. 2 pkt 1 (...)”.
7. Aktualnie na ww. stronie internetowej udostępnione są dane osobowe Skarżącego w zakresie imienia, nazwiska, specjalizacji lekarskiej oraz miejsca wykonywania pracy, a także opinie użytkowników serwisu dotyczące wykonywanej przez niego pracy.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182), zwana dalej ustawą, definiuje przetwarzanie danych jako jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2). Zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 4 ustawy administratorem danych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o których mowa w art. 3 ustawy, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych. Jak stanowi art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy, administratorami danych są osoby fizyczne i osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, jeżeli przetwarzają dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych, które mają siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej.

Z regulaminu korzystania z serwisu [...] wynika, iż Z. Sp. z o. o. świadczy usługi drogą elektroniczną na rzecz użytkowników ww. serwisu internetowego, polegające na umożliwieniu użytkownikom serwisu wymiany informacji, komentarzy i opinii na temat lekarzy i zakładów opieki. Jednocześnie z postanowień ww. regulaminu wynika, iż ww. podmiot decyduje o zamieszczeniu na ww. stronie internetowej bądź też usunięciu z niej informacji, komentarzy lub opinii użytkowników. Wobec powyższego uznać należy, iż Spółka jest administratorem danych osobowych Skarżącego, bowiem decyduje o celach i środkach przetwarzania tych danych (art. 7 pkt 5 ustawy).

Ustawa o ochronie danych osobowych określa obowiązki administratora danych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w ustawie. Przepisem uprawniającym administratorów danych do przetwarzania zwykłych danych osób fizycznych, w tym ich udostępniania, jest art. 23 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym, przetwarzanie

danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniona jest jedna z przesłanek taksatywnie wskazanych w tym przepisie. Stosownie do treści powołanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Katalog przesłanek wymienionych w art. 23 ww. aktu prawnego, jest zamknięty. Każda z przesłanek legalizujących proces przetwarzania danych osobowych ma charakter autonomiczny i niezależny. Oznacza to, że przesłanki te co do zasady są równoprawne, a wobec tego spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. W konsekwencji zgoda osoby, której dane dotyczą nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, bowiem proces przetwarzania danych będzie zgodny z ustawą również wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie innej z wyżej wymienionych przesłanek.

W doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, iż cyt.: „(...) termin *usprawiedliwione cele*, o którym mowa w przytoczonym wyżej przepisie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, jest zwrotem niedookreślonym i stanowi klauzulę generalną w znaczeniu funkcjonalnym. Daje w szczególności pewnego rodzaju luz decyzyjny, dzięki któremu organ stosujący prawo (GIODO), może przy podejmowaniu decyzji, kierować się ocenami indywidualnymi konkretnej sytuacji, a także pewnymi zasadami postępowania niesformułowanymi w przepisach prawa (...)” (P. Barta, P. Litwiński. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz. Warszawa 2009, str. 228).

Klauzula usprawiedliwionego celu powoduje, iż administrator danych, który przy przetwarzaniu danych nie legitymuje się przesłankami wymienionymi w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy, może powołać się na tę klauzulę, przy czym niezbędnym jest wykazanie przez niego, iż przetwarzanie danych jest mu niezbędne dla realizacji konkretnego celu i realizacja tego celu (zgodnego z prawem) bez przetworzenia danych będzie niemożliwa. Jak wskazuje się w doktrynie cyt.: „(...) z jednej strony cel przetwarzania danych musi być usprawiedliwiony prowadzoną działalnością administratora lub odbiorcy danych, a z drugiej strony działalność ta nie może być w jakiegokolwiek mierze niezgodna z prawem, zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami (np. zbieranie danych dla szantażu). Nie można wszakże podawać w wątpliwość istnienia usprawiedliwionego celu tylko z tego powodu, iż ma on - w całości lub części - charakter zarobkowy (...)” (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz. Ochrona Danych Osobowych. Komentarz. LEX 2011, Wydanie V). Podkreślić przy tym należy, iż administrator danych uprawniony do przetwarzania danych osobowych na podstawie tego przepisu prawa umocowany jest także

do ich udostępniania. Ustawa definiuje bowiem przetwarzanie danych jako jakiejkolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2).

Mając na uwadze, iż ustawa w art. 23 ust. 1 pkt 5 wymaga, aby przetwarzanie danych osobowych przez administratora nie naruszało praw i wolności osoby, której dane dotyczą, wskazać należy, iż w ocenie Generalnego Inspektora w analizowanej sprawie do takiego naruszenia nie doszło. Jak bowiem podkreśla się w doktrynie, ustawodawca z pewnością nie miał na myśli „prawa do ochrony danych osobowych” czy też prawa do decydowania o przetwarzaniu informacji dotyczących danej osoby, gdyż chodzi tu o przesłankę legalizującą wkroczenie w sferę tych praw. Wskazuje się zatem, iż warunkiem dopuszczalności przetwarzania danych na gruncie powołanego przepisu jest to, aby przetwarzanie nie naruszało żadnego z praw czy wolności konstytucyjnych (por. J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz. Ochrona Danych Osobowych. Komentarz. Wydanie IV. Zakamycze 2007, str. 471). Przetwarzanie danych osobowych przez administratora nie może zatem naruszać prawa do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym (art. 47 Konstytucji). Mając zatem na uwadze, iż dane osobowe Skarżącego udostępniane na ww. stronie internetowej dotyczą wyłącznie życia zawodowego Skarżącego, nie sposób uznać, iż doszło do naruszenia jego prawa do ochrony życia prywatnego, rodzinnego czy też prawa do decydowania o swoim życiu osobistym.

Ponadto podkreślić należy, iż zawód lekarza uznawany jest za zawód zaufania publicznego, którego wykonywanie jest istotne z punktu widzenia interesu publicznego. Ze względu na specyfikę wykonywanego zawodu lekarz udzielający świadczeń zdrowotnych musi liczyć się z tym, iż jego dane osobowe – w zakresie dotyczącym wykonywanego przez niego zawodu – podlegają słabszej ochronie. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż świadczona przez lekarza praca, w szczególności sposób jej wykonywania i uzyskane efekty, podlegają społecznej kontroli. Natomiast serwis internetowy umożliwiający użytkownikom zamieszczanie opinii i komentarzy dotyczących lekarzy jest jednym z narzędzi za pomocą, którego pacjenci mogą wykonywać tę społeczną kontrolę.

Na koniec zauważyć należy, iż z materiału dowodowego niniejszej sprawy wynika, iż Spółka pozyskała dane osobowe Skarżącego z internetu, zatem nie od niego samego. Wobec powyższego wskazać należy, iż zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy, w przypadku zbierania danych osobowych nie od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę, bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych, o 1) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna - o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku; 2) celu i zakresie zbierania danych, a w szczególności o odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych; 3) źródle danych; 4) prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania; 5) uprawnieniach wynikających z art. 32 ust. 1 pkt 7 i 8.

Wbrew twierdzeniom Spółki, w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych Spółka nie jest zwolniona z dopełnienia powyższego obowiązku. Powyższe stanowisko organu znajduje swe potwierdzenie w nieprawomocnym wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia [...] stycznia 2014 r. sygn. akt [...].

Spółka w szczególności nie korzysta ze zwolnienia przewidzianego w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy, na które się powołuje, zgodnie z którym przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której dane dotyczą. Powtórzyć bowiem należy, iż Spółka zebrała dane Skarżącego z powszechnie dostępnych źródeł i wykorzystuje je w celach komercyjnych, tj. w celu prowadzenia portalu z., zatem jak wyżej wskazano, przetwarza je w swoim usprawiedliwionym celu na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, nie zaś na podstawie przepisu prawa zwalającego wprost na takie działanie.

W tej sytuacji zatem, wobec pozyskania przez Spółkę danych Skarżącego nie od niego samego, Spółka zobowiązana była bezpośrednio po utrwaleniu tych danych, spełnić wobec Skarżącego obowiązek informacyjny z art. 25 ust. 1 ustawy, co jednak nie miało miejsca.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności usunięcie uchybień.

W związku z powyższym, z uwagi na to, iż w ww. zakresie doszło do naruszenia przepisów ustawy przez Spółkę, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych skorzystał z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy i nakazał Spółce spełnienie wobec Skarżącego obowiązku informacyjnego z art. 25 ust. 1 pkt 1-5 ustawy.

Mając na uwadze powyższe, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182) i art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.), stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (na adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa) wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.